

Inventaris van het archief van sm De Vooruitgang Lokeren (1906-1922)

(D/1987/003)

Jan Laplasse

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL.....	2
GEBRUIKTE AFKORTINGEN.....	3
INLEIDING.....	4
De archiefvormer.....	4
Het archief.....	4
INVENTARIS.....	6

GEBRUIKTE AFKORTINGEN

BS	Belgisch Staatsblad
olv	onuitgegeven licentiaatsverhandeling
sm	samenwerkende maatschappij
RUG	Universiteit Gent

INLEIDING

De archiefvormer

In Lokeren kwam het socialisme bijzonder moeizaam van de grond. Ondanks aanhoudende pogingen van de Gentse socialisten om er de katholieke suprematie te bekampen door coöperaties op te richten, kwam er van een echte doorbraak nooit iets terecht. De diverse pogingen die aan de officiële oprichting van De Vooruitgang in 1906 voorafgingen, waren erg experimenteel, konden maar verwezenlijkt worden mits de hulp van buitenaf en misten bovendien elke wettelijke basis. In het stakingsjaar 1891 richtten de Gentenaars er de coöperatie De Toekomst op, een initiatief dat al in 1892 strandde en nog even werd verdergezet door De Toekomst uit Sint-Niklaas. Omstreeks 1898 probeerde men het nogmaals via De Zon in Zele, een coöperatieve bakkerij die vanuit Vooruit Gent werd opgericht met het doel het Oost- en West-Vlaamse platteland warm te maken voor de samenwerking. De Zon kreeg in Lokeren haar filiaaltje in een café in de Kleine Molenstraat. Nadat het hele project in 1904 werd opgedoekt en de Gentenaars van strategie wijzigden door de oprichting van plaatselijke zelfstandige coöperaties aan te moedigen, kwam de werking in handen van een nieuwe coöperatie De Hoop, maar andermaal bleken de Lokerse socialisten niet tot zelfbestuur in staat. Uiteindelijk wijzigde men de naam van De Hoop in De Vooruitgang en kwam het bestuur volledig in handen van Gentenaars die veel ervaring hadden opgedaan bij Vooruit. Drijvende kracht in het bestuur was de Gentse propagandist en partijsecretaris Karel Beerblock en voorts waren er Arthur Cromhaire en Livina De Moor die de administratie en de boekhouding verzorgden. Op 27 mei 1906 werden de statuten opgesteld. Tot 1914 bleef De Vooruitgang het moeilijk hebben om voldoende arbeiders voor haar zaak te winnen en bleef ze erg bescheiden omzetcijfers verwezenlijken. Tijdens de eerste oorlogsmaanden noteerde ze een stijgende broodverkoop, maar de inwerkingtreding van een lokaal Hulp- en Voedingskomitee dat de bloembedeling coördineerde, bracht het broodcliënteel terug tot vooroorlogse proporties. Begin jaren 1920 zag De Vooruitgang zich geconfronteerd met een verouderd patrimonium. De bakkerij had een te minieme capaciteit en ook het lokaal in de Burgstraat werd te klein om er diverse organisaties in onder te brengen. Opnieuw wendde men zich tot Vooruit Gent om een groter gebouw aan te kopen. Beide maatschappijen bereikten een akkoord op voorwaarde dat Lokeren samensmolt met Vooruit, die overigens op dat moment een grootschalige regionale centralisatiepolitiek aan het voeren was. Op 31 juli 1921 werd De Vooruitgang geliquideerd. De aandeelhouders kregen de kans om direct uitbetaald te worden ofwel om coöperator te worden van Vooruit. Ondertussen kocht die laatste met het oog op de samensmelting een huis aan op de Grote Markt. Op 22 oktober 1922 werd de vereffening van De Vooruitgang definitief afgesloten. Het financieel verlies van 1300 frank werd aangezuiverd door Vooruit Gent, waarvan Lokeren een plaatselijke afdeling was geworden.

Het archief

De archieven van de Lokerse socialistische arbeidersbeweging kwamen voor het eerst aan de oppervlakte toen Jacqueline Baetens in 1973-1974 haar licentiaatsverhandeling aan dit onderwerp wijdde. Ze trof ze bij verrassing aan in het volkshuis. Amsab-ISG verwierf in 1987 de volledige collectie die zowat 72 archiefdozen telde en de archieffondsen bevatte van de partij (BWP en (B)SP), het ABVV, de Bond Moyson, sm De Vooruitgang, de afdeling Lokeren van de sm Vooruit Gent, de toneelkring Herman Gorter, de harmonie Vooruit, de volksbibliotheek Jean Jaurès, de Jongsocialisten ... Deze inventaris groepeerde de overgebleven stukken gevormd door de sm De Vooruitgang, van bij haar wettelijke oprichting in 1906 tot aan de vereffening in 1922. Wie de evolutie van de Lokerse coöperatie na 1922 wil nagaan, is aangewezen op het archief van Vooruit Gent-afdeling Lokeren. Het archief telt 14 nummers,

opgeborgen in 1 doos. Het bestrijkt de periode 1906-1922 en is raadpleegbaar mits toestemming van de verantwoordelijke archivaris.

INVENTARIS

- 1-3 Notulen van de bestuurszittingen.
1906-1922 3 delen
- 1 1906-1909.
N.B. In dit deel zijn ook de notulen opgenomen van de algemene vergadering van 20 december 1908.
- 2 1909-1918.
N.B. In dit deel zijn ook de notulen opgenomen van de algemene vergaderingen van 24 december 1911, 27 juli 1913 en 2 augustus 1914.
- 3 1918-1922.
N.B. In dit deel zijn ook de notulen opgenomen van de algemene vergadering van 1 augustus 1922 en van de bestuursvergaderingen van sm Vooruit nr.1 Gent-afdeling Lokeren van oktober 1922 tot mei 1923.
- 4 Statuten.
1906, 1920 2 stukken
N.B. Het betreft hier uittreksels uit de bijlagen tot het BS van 13 juni 1906 (nr.3278) en 28 augustus 1920 (nr.9384).
- 5 Stukken betreffende de liquidatie.
1921-1922 1 omslag
- 6 Staten betreffende de uitbetaling van de deel aan leden.
1917, 1919 2 stukken
N.B. Deel of ristorno is de terugbetaling in verhouding tot de in een bepaalde periode verrichte aankopen.
- 7-8 Loonstaten.
1914-1920 2 delen
- 7 1914-1915.
- 8 1916-1920.
- 9 Staat van leden die als nieuwjaarsgeschenk een pakje 'thé Brésil' hebben ontvangen.
1917 1 stuk
- 10 Broodjeton.
Z.d. 1 stuk
- 11 Akte betreffende een lening van 1.000 frank door Octave Van Lent.
1917 1 stuk
- 12 Verslag over de kastoestand van De Vooruitgang en van diverse socialistische organisaties in Lokeren (Middencomiteit, De Volksstem, Propagandaclub, Textielvereniging, Feestcommissie, Volkskinderen, Blokmakers en Bond Moyson).
1911 1 stuk
- 13 Verklaring van Gustave De Paepe betreffende zijn ontslag als conciërge en de terugbetaling van de kosten veroorzaakt door brand in eht volkshuis.
1913 1 stuk

- 14 Jetons van het Hulp- en Voedingcomiteit in Vlaanderen (gemeenten Aalst-Herzele, Beveren-Waas, Boom, De Klinge, Doel, Pittem, Ruddervoorde, Sint-Amands, Willebroek, Wingene) en in Noord-Frankrijk (Fourmies, Tourcoing e.a.).
[1914-1918] 1 omslag